

Octubre 2026 – n. 47

LA BRETXA

ANÀLISI DE CONJUNTURA ECONÒMICA I SOCIAL

LLUITES EN L'EDUCACIÓ PÚBLICA

GABINET SOCIOECONÒMIC CONFEDERAL DE LA CGT

LA BRETXA

n. 47

Octubre 2026

LLUITES EN L'EDUCACIÓ PÚBLICA

GABINET SOCIOECONÒMIC CONFEDERAL DE LA CGT

Durant els darrers mesos, diversos territoris de l'Estat han viscut importants processos de mobilització en defensa de l'educació pública. Tot i que aquestes mobilitzacions s'han produït en contextos diferents, s'oposen a problemàtiques similars, com ara la manca de recursos i de personal, les ràtios elevades, la sobrecàrrega de treball, la pèrdua de poder adquisitiu, el deteriorament de les infraestructures o els processos de privatització i segregació. A més, aquestes lluites comparteixen un compromís per arrelar i sostenir les mobilitzacions des dels mateixos centres per mitjà d'assemblees, coordinadores, plataformes i xarxes territorials que busquen convertir el malestar de la comunitat educativa en una força col·lectiva organitzada des de baix.

Els textos publicats a *La Bretxa* reflecteixen exclusivament l'opinió de les seves autores i autors, que no necessàriament coincideix amb la posició de la CGT al respecte.

Què podem aprendre d'aquests conflictes? Com es construeix organització quan les bases estan debilitades i molt fragmentades? Quina capacitat de pressió es pot exercir contra les administracions públiques i com es pot mantenir una lluita durant mesos? Per abordar aquestes preguntes, hem parlat amb participants en les mobilitzacions d'Aragó, el País Valencià, Catalunya i Madrid.

QUATRE TERRITORIS, EL MATEIX MALESTAR

És evident que l'atac a l'educació pública —en totes les seves etapes— és un tret comú que s'estén per tot l'Estat espanyol. Les mobilitzacions que s'han produït no han estat processos idèntics ni s'han donat en les mateixes condicions polítiques i organitzatives (per exemple, s'enfronten a administracions governades per partits diferents), però, en posar-les en paral·lel, apareixen connexions que permeten entendre per què l'educació pública s'ha convertit en un terreny de conflicte.

A Aragó, el detonant va ser l'anunci de la concertació del batxillerat la tardor passada. Com explica Fran Garayoa, de CGT Ensenyament Aragó, aquesta mesura resultava especialment difícil de justificar en un context de descens de la població escolar i amb més de 2.000 places lliures a batxillerat als centres públics. Però el conflicte aviat va transcendir aquesta qüestió i va posar sobre la taula altres mancances: «més hores d'atenció a l'alumnat, més personal no docent per als centres, diners per al manteniment dels centres, climatització o el rebuig a la dualització de l'FP...». Tot això va provocar una primera vaga de tres dies, impulsada per la CGT a finals de gener, que va treure milers de persones al carrer, i noves jornades de vaga i mobilització els dies 19 i 20 de maig. Paral·lelament, es va aconseguir aturar per via jurídica, almenys de moment, la concertació del Batxillerat. Si bé aquests assoliments es reconeixen com a fruit de les lluites que es van impulsar el curs passat, la veritat és que la manca de recursos i la situació de l'educació pública obliguen a mantenir el conflicte obert.

En canvi, al País Valencià, el punt de partida va ser un full de reivindicacions més ampli, que incloïa la baixada de ràtios, menys burocràcia, més personal de suport, millors infraestructures i augments salarials, com també la defensa del valencià. Després de diverses vagues anteriors, la manca de voluntat política i la negativa a negociar van desembocar al maig en una vaga indefinida que es va perllongar durant més d'un mes. Tot i que les principals reivindicacions continuen sense resoldre's, l'experiència va deixar una estructura organitzativa que ha permès mantenir obert el conflicte i reprendre les mobilitzacions durant aquest nou curs.

El conflicte de Catalunya comparteix bona part d'aquestes demandes, però té com a un dels eixos centrals el finançament i les dotacions de l'educació pública. Les organitzacions mobilitzades, impulsades per la CGT Ensenyament, reclamen que els compromisos i anuncis del govern es tradueixin en recursos concrets i millores efectives als centres. Això exigeix incrementar les plantilles docents i de personal de suport, reforçar els equips que atenen les necessitats d'inclusió i reduir la càrrega burocràtica, però també per recuperar el poder adquisitiu i millorar les condicions laborals, no només dels i les docents, sinó de tots els treballadors i treballadores que treballen als centres educatius, com el personal d'atenció educativa o el personal d'oci i lleure

A això s'hi afegeix la reivindicació d'internalitzar serveis que actualment estan externalitzats, com ara determinats serveis dels centres, i de reforçar el personal d'administració. La qüestió no és només quanta inversió s'anuncia, sinó quan, com i en què es concreta aquest augment de recursos. Segons Laura Gené, secretària general d'Ensenyament de CGT Catalunya, «ja n'hi ha prou, de titulars. Volem un calendari, volem xifres i, sobretot, volem negociar amb el comitè». El conflicte també ha posat en primer pla la importància de l'organització des dels mateixos centres, les assemblees de centre i de zona. Així, la mobilització no s'ha limitat al professorat, sinó que ha buscat incorporar el conjunt de treballadores i treballadors que sostenen l'educació pública cada dia.

A Madrid també s'inaugura una tardor de lluites. Les reivindicacions continuen centrant-se en qüestions com les ràtios, les hores lectives, les plantilles, els salaris i les infraestructures, però incorporen amb especial força la lluita contra la segregació educativa. Malgrat els quatre anys de lluita que ja acumulen, la signatura de l'«Acord de la vergonya»¹, subscrit pels sindicats de la taula sectorial i la Conselleria d'Educació de la Comunitat de Madrid, obliga a continuar mantenint el conflicte i a intensificar-lo cap a la vaga indefinida, que comença el 14 d'octubre. Tal com expliquen des de Menos Lectivas: «No hem aconseguit el que demanàvem i, en aquest sentit, el conflicte no ha acabat», tot i que assenyalen avenços com la reactivació del professorat i la creació d'una xarxa d'assemblees de centres per tota la regió que ha permès mantenir les reivindicacions latents.

1 El 19 de març del 2025, CCOO, UGT, ANPE i CSIF van signar un acord a la taula sectorial anomenat l'«Acord de la vergonya», perquè la CGT considera que perpetua les retallades, precaritza les condicions laborals i consolida la privatització i la segregació en l'educació pública madrilenya en no recuperar l'horari lectiu previ a la crisi del 2012 ni dotar de recursos suficients l'atenció a la diversitat.

**LES MOBILITZACIONS
HAN OBERT CAMÍ
I HAN POSAT LES
BASES D'UN LLEGAT QUE
PERDURARÀ MÉS ENLLÀ
DEL CICLE DE LLUITA**

DE LA INDIGNACIÓ A L'ORGANITZACIÓ

Com es pot aconseguir que un malestar que està present a molts centres i que sovint es viu des de la resignació es converteixi en una capacitat col·lectiva de mobilització? Les experiències d'aquests quatre territoris apunten, amb fórmules diferents, a una organització des dels centres i a construir espais de base on les treballadores puguin trobar-se, compartir els problemes i els seus diagnòstics, i decidir com afrontar-los. Les assemblees apareixen com el punt de trobada que ha permès construir i sostenir les mobilitzacions. No es tracta només de convocar una manifestació o fins i tot una vaga, sinó de generar espais assemblearis on les que treballen en l'educació puguin reconèixer-se com a part d'un mateix conflicte. Com resumeix Héctor, professor d'educació secundària al País Valencià, «la clau de la vaga indefinida, com en tota lluita obrera que reclama millores en el sistema, han estat les assemblees; no hi ha cap altre secret».

Aquests espais de base, però, sorgeixen de manera diferent. A l'Aragó, parteixen en gran manera d'estructures sindicals de la CGT ja existents, però s'amplien mitjançant assemblees obertes per barris i localitats, posant èmfasi en el fet que es tractava d'una qüestió de tota la comunitat educativa. Al País Valencià, les assemblees es coordinaven entre elles per mitjà d'una Coordinadora d'Assemblees. Allà, després que cada centre creés la seva assemblea, es designava un representant que mantingués la comunicació amb la resta, aconseguint que la Coordinadora tingués capacitat de decisió: «Vam aconseguir que tots els docents tinguéssim veu en totes les decisions que s'estaven negociant». Mentre que a Catalunya «les assemblees de centre i de zona van permetre recuperar xarxes construïdes en mobilitzacions anteriors», a Madrid, la reconstrucció de les assemblees per mitjà de Menos Lectivas, una àmplia plataforma de base assembleària, s'organitza per mitjà de «grups naturals d'afinitat: gent amb qui et prens un cafè, amb qui comparteixes una guàrdia, amb qui comparteixes un equip directiu difícil». A partir d'aquests petits grups, les assemblees s'amplien mitjançant accions concretes i espais de coordinació.

Tot i que cada territori ha anat construint les seves bases organitzatives a través de diferents mecanismes, la veritat és que l'impuls i el pes de la CGT en tots aquests processos, i la capacitat d'adaptar-se a noves fórmules organitzatives, han estat elements comuns que han marcat la diferència amb els moviments dels anys anteriors. Les experiències recollides mostren que no hi ha una recepta única. Els sindicats poden aportar capacitat de convocatòria, recursos, experiència i eines de negociació, però les plataformes i les assemblees permeten ampliar la participació i, sobretot, que les decisions no quedin allunyades de qui està sostenint el conflicte.

Laura Gené emfasitza que «no es tracta que els acords els prenguin les organitzacions sindicals i després els traslladin a les treballadores, sinó que les treballadores han de participar-hi i decidir-hi». El fet que la capacitat de decisió sobre el conflicte s'hagi desplaçat dels òrgans de direcció dels sindicats a les plantilles no només ha democratitzat el procés de lluita, sinó que també li ha donat molta força i ha restat poder als sindicats de concertació. L'administració ja no ha de convèncer, en un despatx a porta tancada, les representants sindicals, sinó que el que proposin ha de satisfer les plantilles mobilitzades.

A més, és interessant que l'organització i la unitat apareguin estretament relacionades. Més enllà d'afegir-hi sigles, l'objectiu és aconseguir que persones i col·lectius diferents puguin reconèixer-se en un conflicte comú. Per fer-ho, ha estat essencial impulsar accions comunes i facilitar-hi la incorporació de qui no tenia experiència sindical. Una unió entesa no només com un acord entre sindicats de classe, sinó com una mobilització que els participants senten com a pròpia.

En definitiva, la democratització de la presa de decisions i de l'orientació dels processos, i la participació directa, sense mediacions, en la lluita mateixa, s'han revelat com una condició necessària per amplificar substancialment la potència i la capacitat de sostenir els conflictes.

MÉS ENLLÀ DE DESPERTAR LA MOBILITZACIÓ: COM PRESSIONAR DE MANERA EFECTIVA

Un cop construïda una base organitzativa amb capacitat per visualitzar el conflicte i elevar-lo, una altra pregunta que ens plantejem és: com s'aconsegueix que tota aquesta força obligui l'administració a respondre? Perquè, a diferència d'una empresa privada, on la vaga perjudica directament els beneficis, les vagues educatives no afecten la sostenibilitat immediata de les administracions.

Una primera clau que recalquen des d'aquests territoris és aconseguir que el conflicte sigui impossible d'ignorar, convertir-lo en una disputa social que vagi més enllà dels centres educatius. Per fer-ho, és fonamental ampliar el camp de mobilització. A Madrid han treballat especialment la comunicació amb les famílies i la ciutadania partint de la idea que «gran part de la nostra capacitat de pressió [...] rau en la capacitat de comunicació» i en mostrar que «les condicions laborals de les docents coincideixen amb les condicions d'aprenentatge de l'alumnat». D'aquesta manera, aconsegueixes que el conflicte s'entengui com un problema social i col·lectiu. Al País Valencià, aquesta pressió es va portar fins a les últimes conseqüències amb una vaga indefinida: «Declarar una vaga indefinida els va fer mal», en comparació amb les vagues d'un dia que, segons la seva valoració, «no serveixen per a res».

A Aragó, en la mateixa línia, destaca la importància d'aconseguir visibilitat mediàtica. Es tracta, en part, de convertir aquest conflicte en pressió i dany, que tingui efectes en l'horitzó electoral dels governs. Aquesta capacitat de pressió s'accentua en els períodes en què les eleccions estan més a prop.

Però també és important ampliar el repertori de mobilitzacions i accions. A Catalunya expliquen que ha estat estratègic alternar les jornades de vaga per territoris i combinar-les amb alguns dies de mobilització conjunta. Així han pogut mantenir el conflicte al centre d'atenció de manera continuada, alhora que l'han fet més sostenible a escala econòmica i emocional per a les plantilles. Així mateix, dur a terme accions innovadores més enllà de la vaga, com ara el **bloqueig de la Sagrada Família** o de la Casa Batlló, facilita atreure l'atenció dels mitjans de comunicació i també genera una pressió renovada sobre l'administració, que ha de suportar les queixes dels turistes i de les empreses afectades.

Finalment, mantenir un conflicte al llarg del temps requereix cuidar l'organització. El desgast amb el pas del temps obliga a prendre mesures preventives; des de Madrid assenyalen que «és fonamental la rotació de les persones que fan la feina militant». La pressió efectiva no consisteix en el volum d'accions, sinó en construir una organització i una força capaces de sostenir, ampliar i pressionar perquè el conflicte sigui l'eina per transformar i revertir la situació.

AIXÒ NO S'HA ACABAT. CONTINUAR EMPENYENT SENSE AFLUIXAR LA CORDA

Quin balanç es pot fer d'aquestes mobilitzacions? Cap d'elles ha conclòs encara amb una victòria general, i els quatre territoris semblen estar reprenent les mobilitzacions després de la pausa de l'estiu. Això pot portar a pensar que aquests processos de lluita han fracassat, però, encara que quedi camí per recórrer i aprenentatges per fer, seria un error arribar a aquesta conclusió. De fet, des del conjunt de territoris es coincideix a assenyalar que, encara que el conflicte no estigui resolt, el balanç és positiu. D'una banda, perquè, pel camí, les mobilitzacions han anat aconseguint conquestes que, encara que de vegades passin desapercebudes o es presentin com a parcials, no s'haurien aconseguit sense la lluita. A Catalunya, per exemple, s'ha aconseguit un augment pressupostari en matèria de salaris, han augmentat les dotacions per a l'educació inclusiva i s'ha aconseguit la reclassificació laboral del personal d'atenció educativa (PAE), mentre que a Madrid han començat les negociacions amb la Conselleria d'Educació per a un nou acord sectorial, que feia anys que estaven estancades.

Però, sobretot, el balanç és positiu perquè les mobilitzacions en aquests territoris han obert un camí i han posat els fonaments que perduraran més enllà del cicle de lluita. A conseqüència de les mobilitzacions, moltes treballadores i treballadors s'han organitzat, han establert vincles als seus centres, s'han afiliat al sindicat i han adquirit experiència en la lluita que els permetrà començar des d'un punt diferent en el pròxim conflicte. Molts dels problemes que patien, com ara l'excés de feina, s'han desnaturalitzat, i en molts

llocs s'ha aconseguit teixir una xarxa d'assemblees on les militants participen en la presa de decisions i on senten la responsabilitat de lluitar per les seves pròpies condicions laborals. En el mateix sentit, els processos de lluita han canviat el mateix tauler educatiu: han obligat altres actors a redefinir-se i han arrossegat, per exemple, els sindicats de concertació cap a una posició més combativa.

Davant del nou curs que s'ha iniciat, el futur queda obert. El personal docent i d'ensenyament debat sobre els passos següents i reactiva les mobilitzacions —a Madrid, el 14 d'octubre comença una vaga indefinida—, mentre que en altres territoris, com ara **Andalusia**, també es preparen jornades de vaga. La majoria de les reivindicacions plantejades encara s'han de guanyar, però els treballadors i treballadores del sector educatiu estan avançant i ja han aconseguit moltes coses en el procés ●●

**LA PRESSIÓ EFECTIVA
NO CONSISTEIX EN EL
VOLUM D'ACCIONS, SINÓ
EN CONSTRUIR UNA
ORGANITZACIÓ I UNA
FORÇA CAPACES DE
SOSTENIR, AMPLIAR
I PRESSIONA**

La Bretxa és una publicació econòmica i sociolaboral mensual del Gabinet Socioeconòmic Confederal, que té com a objectiu plasmar les diferents realitats i problemàtiques de la classe treballadora.

Amb aquesta publicació, aportem estudis sectorials, anàlisis de conjuntura socioeconòmica i continguts relacionats amb l'acció sindical.

Podeu seguir totes les nostres comunicacions per mitjà dels canals de difusió de Telegram i de Bluesky.

Telegram

Bluesky

QUALITAT
EN VALENCIÀ

